

Rieku Orava a podzemné vody pri Dolnom Kubíne znečisťuje jedovatý prvok. Nevedno, kto má problém vyriešiť . . .	2
Online, tvnoviny.sk, 26. 12. 2024, 12:47	
Komplikovanosť špecializačného štúdia odrádza mladých lekárov zostať na Slovensku. Tento rok priniesol zmeny . . .	3
Online, mediweb.hnonline.sk, 27. 12. 2024, 7:00	
Spod skládky vyteká arzén	5
Televízia - Markíza, Televízne noviny, 28. 12. 2024, 19:53	

Rieku Orava a podzemné vody pri Dolnom Kubíne znečisťuje jedovatý prvok. Nevedno, kto má problém vyriešiť

26. 12. 2024, 12:47, Zdroj: [tvnoviny.sk](#), Vydavateľ: MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., Autor: Róbert Ďurkáč, Mário Kermiet, Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ
Dosah: 181 454 GRP; 4,03 OTS; 0,04 AVE; 996 EUR

Rieku Orava a podzemné vody pri Dolnom Kubíne znečisťuje jedovatý prvok. Nevedno, kto má problém vyriešiť

Tisíce litrov priesakovej kvapaliny denne vsakujú pod vypnutou čistiarnou do zeme a podzemných vôd.

Rieku Orava a podzemné vody v Širokej pri Dolnom Kubíne znečisťuje jedovatý arzén zo skládky odpadu z Oravských ferozlitinárskych závodov.

Už takmer dva a pol roka je tam totiž vypnutá čistiareň. A zákon do problému skládky zatiahol proti jeho vôli aj mesto Dolný Kubín.

Reportáž vznikla v spolupráci s Investigatívnym centrom Jána Kuciaka a Fondom pre transparentné Slovensko.

Tisíce litrov priesakovej kvapaliny denne vsakujú pod vypnutou čistiarnou do zeme a podzemných vôd.

„V lokalite je riziko šírenia sa znečistenia podzemnou vodou pre arzén. Priesaková voda vyteká z poklopov šácht... A pod objektom čistiarne odpadových vôd vytvára ‚jazierko‘. Následne preteká štrkovou vrstvou a... Vteká do odtokového potrubia,“ znie zo stanoviska Slovenskej inšpekcie životného prostredia.

Inšpekcia namerala dvanásťnásobne viac arzénu, ako je limit pre priemyselné odpadové vody. Kúsok nižšie nami odobratá vzorka ukázala 16-násobok. Pri limite pre povrchové vody, keďže tu tečú povrchom, by to bolo až 430-násobne viac arzénu.

„On v prírode zostáva, len sa premieňa na rôzne formy, ktoré sa môžu pohybovať medzi jednotlivými ekosystémami. To znamená z vody sa dostane do vzduchu, následne zo vzduchu naspäť do pôdy, z pôdy do rastlín, cez rastliny do človeka,“ vysvetľuje mikrobiológ, chemik PF **UPJŠ** v Košiciach Peter Pristaš.

Priesakové vody spolu s povrchovým tokom Homôlka vtekajú do rieky Orava. Aj tu sme odobrali v októbri vzorku – až 164-násobné prekročenie arzénu.

Skládku založili v 60. rokoch minulého storočia Oravské ferozlitinárske závody. Po '89 tretinu z nej využívala terajšia akciovka OFZ.

Keď ju už nepotrebovala, previedla ju na dcérsku firmu ESI. Tá po nariadení štátu skládku uzavrieť skrachovala a od roku 2022 je čistička vypnutá.

„Podľa súčasných zákonov už nemôžete prevádzať skládky jednu cez druhú na šesť firiem. Existujú skutočne obmedzenia, ktoré možno by sa dali vyriešiť v priebehu niekoľkých rokov, ale dotedy by firma ESI tak či tak skončila v konkurze,“ hovorí generálny riaditeľ OFZ, a. s. Branislav Klocok.

Povinnosť skládku uzavrieť zo zákona prešla na Dolný Kubín. Celé to má stať tri milióny eur, no mesto dostalo z účelovej rezervy len 770-tisíc eur.

Riešenie žiadajú od ministerstva životného prostredia. Podľa neho si majú rozdiel požičať z enviroföndu.

„Prosím štátnych úradníkov, aby prišli k nám do mesta a nech to ľuďom povedia do očí, že aby sa oni poskladali na uzavretie skládky, ktorú sme my ako štát povolili, a ktorú sme my ako štát svojou legislatívou umožnili previesť na dcérsku firmu, ktorá skrachovala,“ tvrdí primátor mesta Ján Prílepek.

Otázku, kto má v tejto mŕtvej situácii zapnúť čistiareň, naša legislatíva nevie zodpovedať. Je napísaná tak, že mesta sa to dotýka až po uzavretí skládky.

A nemyslí ani na ďalší fakt. „Povinnosti sú len do výšky tej účelovej finančnej rezervy, ktorú vytvoril predchádzajúci vlastník,“ dodal primátor.

Mestu by teda stačilo minúť rezervu, aj na zlé uzavretie skládky, a zbavilo by sa nechcených povinností.

Čo by sa stalo s čistiarnou opäť naša legislatíva nevie. Možno, pôvodne povinnosti spoločnosti OFZ, nakoniec preberie štát.

A tak, ako už uzavrel časť skládky po jej predchodcovi, napokon uzavrie aj zvyšok. Zatiaľ však bude arzén vytekať ďalej.

Autor: Róbert Ďurkáč, Mário Kermiet

Komplikovanosť špecializačného štúdia odrádza mladých lekárov zostať na Slovensku. Tento rok priniesol zmeny [✉](#)

📅 27. 12. 2024, 7:00, Zdroj: [mediaweb.hnonline.sk](https://www.mediaweb.hnonline.sk) ✉, Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: Katarína Hájovská, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 1 172 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 156 EUR

Komplikovanosť špecializačného štúdia odrádza mladých lekárov zostať na Slovensku. Tento rok priniesol zmeny

Vo viacerých odboroch sa skrátia dĺžka štúdia, napriek tomu sú na Slovensku desiatky odborov, v ktorých je stanovené dlhšie štúdium, ako to vyžaduje EÚ.

Problémom špecializačného štúdia na Slovensku je najmä zložitnosť a zdĺhavosť jeho realizácie v porovnaní s inými európskymi krajinami. V tomto roku prešlo špecializačné štúdium viacerými zmenami. Úpravy vychádzajú z požiadaviek Memoranda o zlepšení systému zdravotníctva, ktoré v roku 2022 podpísali lekárski odborári s vtedajšou vládou.

„Ako vyplýva z prieskumu medzi mladými lekármi v Českej republike a na Slovensku, komplikovanosť atestačného vzdelávania je hlavným dôvodom prečo mladí slovenskí lekári po skončení lekárskej fakulty odchádzajú do zahraničia,“ uviedlo Lekárske odborové združenie (LOZ).

Podľa prezidentky Slovenskej asociácie študentov medicíny (SloMSA) Barbory Bôžikovej mladých lekárov ťahá do zahraničia okrem iného aj modernizácia nemocníc, efektívnosť systému či motivácia vytvárať priestor na skvalitňovanie zdravotnej starostlivosti. Ako ďalej doplnila, prijaté zmeny medicíni podporujú. „Sú to pozitívne kroky k modernizácii špecializačného štúdia,“ zdôraznila Bôžiková.

Kratšie štúdium

Zdravotníci budú môcť po novom absolvovať teoretickú časť vzdelávania aj počas materskej, otcovskej či rodičovskej dovolenky. Vzdelávacia ustanovizeň im ju započíta do špecializačného štúdia alebo certifikačnej prípravy. Nariadenie vlády týkajúce sa zmeny nadobudlo účinnosť 20. decembra 2024.

V desiatich odboroch sa budú lekári špecializovať kratšie. Dĺžka špecializačného štúdia sa skrátia napríklad v odbore neurochirurgia, klinická imunológia a alergológia, detská chirurgia či neuropsychiatria. Upravila sa tiež dĺžka v odbore otorinolaryngológia, v ktorom chýbajú špecialisti. Tento rok napríklad Jasseniova lekárska fakulta v Martine neeviduje ani jedného absolventa daného odboru a Lekárska fakulta **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** má len troch.

Prax na koncovom pracovisku v odbore otorinolaryngológa (ORL) sa skrátia z 24 na 12 mesiacov. „Skrátenie dĺžky atestačného vzdelávania v oblasti otorinolaryngológie je impulzom na to, že sa o tento odbor bude zaujímať viac začínajúcich lekárov a do budúcnosti to napomôže riešiť problém s nedostatkom týchto špecialistov na Slovensku,“ uviedol v reakcii na úpravu šéf LOZ Peter Visolajský.

Zmeny sa dotknú aj budúcich gynekológov. „Štúdium nebude trvať päť rokov, ale štyri a pol roka. Treba si uvedomiť, že nie je to určite na úkor odbornosti daného lekára, to skrátene sa zvyčajne týka šiestich mesiacov,“ spresnil pre TASR Peter Urdzík, profesor v odbore Gynekológia a pôrodnictvo, na Lekárskej fakulte **UPJŠ** a UNLP v Košiciach.

Lekárski odborári zároveň upozorňujú, že kým v niektorých odboroch sa dĺžka štúdia skrátia, v piatich sa predĺžila. Dodávajú tiež, že aj po tomto skrátení oproti smernici EÚ je na Slovensku stále 31 odborov, v ktorých je stanovené dlhšie štúdium, ako to vyžaduje EÚ, a 18 odborov, v ktorých je stanovená dĺžka štúdia na požadovanej úrovni smernice EÚ. „Ešte aj oproti Českej republike po skrátení špecializačného štúdia máme v 10 odboroch dlhšie štúdium oproti Českej republike a iba v štyroch odboroch kratšie,“ poznamenali odborári.

Bez záverečných písomných prác

V niektorých špecializáciách sa rušia záverečné písomné práce, ktorá nie sú povinné ani v EÚ. Týka sa to budúcich neonatológov, klinických imunológov, alergológov, rádiológov a všeobecných lekárov. „V rámci komplexnej inovácie minimálnych štandardov sa zrušila povinnosť vypracovania písomnej práce, ktorá bola doteraz podmienkou ukončenia špecializačného štúdia,“ uviedlo ministerstvo zdravotníctva.

Doplnilo, že v súčasnosti môže byť písomná práca ponechaná alebo nahradená vykonaním odborného výkonu pod dohľadom školiteľa, predložením publikácie v recenzovaných časopisoch, ktoré sú zamerané na príslušnú problematiku, alebo kazuistikou v špecializačnom odbore pneumológia a ftizeológia. Zmena platí od 07. júna 2024.

Úpravou prešlo aj zaraďovanie zdravotníckych pracovníkov do špecializačného štúdia vrátane rezidentského štúdia. Resident bude počas štúdia zamestnancom ústavného alebo ambulantného zdravotníckeho zariadenia. Po jeho úspešnom ukončení sa môže zamestnať v ambulancii alebo ústavnom zdravotníckom zariadení. Pomôže to napríklad primárnym pediatrom, ktorých je nedostatok, vychovávať si svojich nasledovníkov.

„Historicky prvýkrát boli v lete tohto roka zverejnené minimálne štandardy ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov na webovom sídle ministerstva zdravotníctva. Uvedené môže významne pomôcť mladým lekárom pri rozhodovaní sa o špecializačnom štúdiu a konkrétnom špecializačnom odbore. Táto zmena tiež prináša flexibilitu v inovačnom procese minimálnych štandardov,“ doplnilo ministerstvo zdravotníctva.

Dodalo, že v súčasnosti pracuje na inováciách pre zdravotnícke povolania zubný lekár, farmaceut, sestra a pôrodná asistentka. Postupne plánuje osloviť na spoluprácu komplexnej inovácie minimálnych štandardov všetky zdravotnícke povolania.

Autor: Katarína Hájovská

Spod skládky vyteká arzén

28. 12. 2024, 19:53, Relácia: **Televízne noviny**, Stanica: **Markíza**, Vydavateľ: **MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o.**, Sentiment: **Negatívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**
Dosah: **337 500 GRP**; **7,50 OTS**; **0,08 AVE**; **59039 EUR**

Spod skládky vyteká arzén

Patrik Švajda, moderátor:

Rieku Orava a podzemné vody v Širokej pri Dolnom Kubíne znečisťuje jedovatý arzén zo skládky odpadu z oravských ferozliatinárskych závodov.

Miriam Kalisová, moderátorka:

Už takmer 2,5 roka je tam vypnutá čistička. Do problému skládky zatiahol zákon proti jeho vôli aj mesto Dolný Kubín.

Patrik Švajda, moderátor:

Reportáž vznikala v spolupráci s Investigatívnym centrom Jana Kuciaka a Fondom pre transparentné Slovensko.

Mário Kermiet, redaktor:

Tisíce litrov priesakovej kvapaliny denne vsakujú pod vypnutou čističňou do zeme a podzemných vôd.

Inšpekcia namerala 12-násobne viac arzénu, ako je limit pre priemyselné odpadové vody.

A kúsok nižšie nám nami odobratá vzorka ukázala 16-násobok. Pri limite pre povrchové vody, keďže tu tečú povrchom, by to bolo až 430-násobne viac arzénu.

Peter Pristaš, mikrobiológ, chemik PF **UPJŠ** v Košiciach:

On v tej prírode zostáva, len sa premieňa na rôzne formy, ktoré sa môžu pohybovať medzi jednotlivými ekosystémami. To znamená, z vody sa dostane do vzduchu, následne zo vzduchu naspäť do pôdy, z pôdy do rastlín, cez rastliny do človeka.

Mário Kermiet, redaktor:

Priesakové vody spolu s povrchovým tokom Homôľka vtekajú do rieky Orava. Aj tu sme odobrali v októbri vzorku. 164 násobné prekročenie arzénu.

Marián Bocák, hovorca Slovenského vodohospodárskeho podniku:

Prekročenie limitov v toku Homôľka spôsobuje kontamináciu rieky Orava, čo zároveň dáva aj potenciál na ovplyvnenie vodných organizmov.

Mário Kermiet, redaktor:

Skládku založili v 60-tych rokoch Oravské ferozliatinárske závody. Po 89. tretinu z nej využívala terajšia akciovka OFZ. Keď ju už nepotrebovala, previedla ju na dcérsku firmu ESI. Tá po nariadení štátu skládku uzavrieť, skrachovala. A od roku 2022 je čistička vypnutá.

Branislav Klocok, generálny riaditeľ OFZ a.s.:

Prečo sme to nepreviedli naspäť? V tom čase to už nebolo možné. Nemôžte už podľa nových zákonov, ktoré dnes sú, prevádzať skládky jednu cez druhú na šesť firiem. Ako existujú skutočné obmedzenia, ktoré možno by sa dali vyriešiť v priebehu niekoľkých rokov, ale dovtedy by firma ESI tak či tak skončila v konkurze.

Mário Kermiet, redaktor:

Povinnosť skládku uzavrieť, zo zákona prešla na Dolný Kubín. Celé to má stať 3 milióny, no mesto dostalo z účelovej rezervy len 770 tisíc eur. Riešenie žiadajú od ministerstva životného prostredia. Podľa neho si majú rozdiel požičať z Envirofondu.

Ján Prílepok, primátor Dolného Kubína:

Ja prosím tých štátnych úradníkov, aby prišli tu k nám do mesta. Ja zvolám verejný hovor a nech to tým ľuďom povedia do očí. Ľudia, vy sa poskladajte na uzavretie skládky, ktorú sme my ako štát povolili a ktorú sme my ako štát svojou legislatívou umožnili previesť na

dcérsku firmu, ktorá skrachovala.

Mário Kermiet, redaktor:

Otázku, kto má v tejto mŕtvej situácii zapnúť čistiareň, naša legislatíva nevie zodpovedať. Je napísaná tak, že mesta sa to dotýka až po uzavretí skládky a nemyslí ani na ďalší fakt.

Ján Prílepok, primátor Dolného Kubína:

Tieto povinnosti sú len do výšky účelovej finančnej rezervy, ktorú vytvoril vlastníak.

Mário Kermiet, redaktor:

Mestu by teda stačilo minúť rezervu aj na zlé uzavretie skládky a zbavilo by sa nechcených povinností. Čo by sa stalo s čistiarňou, opäť naša legislatíva nevie. Možno pôvodne povinnosti spoločnosti OFZ preberie nakoniec štát. A tak, ako už uzavrel časť skládky po jej predchodcovi, napokon uzavrie aj zvyšok. Zatiaľ však bude arzén vytekať ďalej. Mário Kermiet, televízia Markíza.